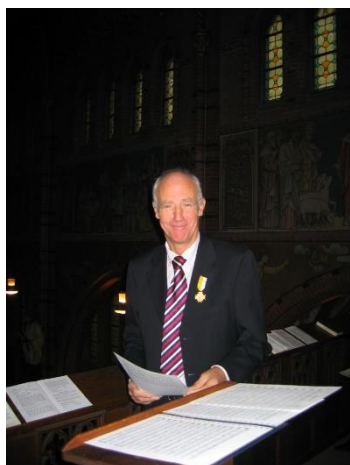

IN MEMORIAM WIL MARCUS
Dirigent van het Andreaskoor Weurt
Crematorium Rijk van Nijmegen, Beuningen
22 augustus 2022

Ik ben Simon Veenman, secretaris van het Andreaskoor. Als koorlid heb ik Wil Marcus bijna 63 jaar meegemaakt. We zaten alle twee op de Kweekschool voor Onderwijzers Peter Kanis te Nijmegen. Wil zat een klas hoger dan ik. Ik leerde hem pas kennen in 1960. In februari van dat jaar werd ik lid van het Andreaskoor, Wil was één week eerder lid geworden. Op de kweekschool was zijn muzikale talent opgevallen en de muziekdocent, die zelf een kerkkoor leidde, had een aantal studenten opgenomen in zijn koor, waaronder Wil. Voor zijn eindexamen muziek kreeg hij van de docent een 10 en mocht hij regelmatig een les overnemen.

In de begin jaren zestig vormden we een groepje van drie zangers: Wil Marcus, Kees Willems en ik. In de zomervakanties zongen we op verzoek door de week 's morgens uitvaart- en soms huwelijksmissen. In die tijd allemaal in het Gregoriaans. Na afloop van de mis kregen we als dank in het plaatselijke café in Maas & Waal of Beek een consumptie in bier aangeboden. Daar maakte we dankbaar gebruik van, soms bleven we een halve of hele middag daar hangen. In dat café was meestal een jukebox waar we muntjes in wierpen. De gekozen liederen zongen we uit volle borst mee en schoolden zo onze stem van bariton tot tenor.

Na de kweekschool kreeg Wil een baan aangeboden op de lagere school in Weurt, ikzelf moest in militaire dienst. Tijdens deze baan behaalde Wil een akte voor wiskunde en volgde allerlei cursussen voor kerkmusicus (koordirectie en orgel), die hij allemaal met succes voltooide. Aldus werd hij een volledig bevoegd kerkmusicus.

Na het lesgeven op de lagere school ging hij lesgeven aan de Pius XII-mavo als docent wiskunde. Na een aantal jaren werd hij hier benoemd tot directeur. Deze school fuseerde later met andere scholen tot het Canisiuscollege, waar Wil tot zijn pensioen conrector was. Volgens een collega, die ik sprak, was hij een bekwaam didacticus die problemen heel goed kon uitleggen.

In 1962 werd Wil dirigent van het Andreaskoor. Dit jaar bijna 61 jaar. Dat hij een goed docent was bleek ook uit onze koorrepetities. Op school kon hij goed orde handhaven, maar ook op het koor. Als we een vierstemmige mis of lied zongen en de sopranen aan het oefenen waren, dan haalden de andere partijen het niet in hun hoofd om onderling te gaan praten. Dan stopte hij tot iedereen weer stil en bij de les was.

Toen ons koor nog groot was, zongen we onder zijn leiding missen van componisten als Gelineau, Lotti, Perosi, Bruckner, William Byrd e.d. Wil was in die tijd (jaren 80) ook dirigent van het kerkkoor in Afferden, zijn geboorteplaats. Op het feest van Andreas (30 november)

voegde hij beide koren samen en zongen we jaarlijks Perosi, tot ook hier de vergrijzing toesloeg. In 1998 toen de Andreaskerk als kerkgebouw 100 jaar bestond, zongen we onder zijn leiding de mis die het toenmalige zangkoor bij de inwijding van de kerk in 1898 zong: de 'Missa in honorem Sanctae Catharinae' van P. Vranken. De laatste vierstemmige mis die hij ons leerde was de St. Jansmis van Maurice Pirenne ter gelegenheid van het 450-jarig bestaan van het Bisdom 's-Hertogenbosch in 2009. Ook leerde hij ons liederen uit Taizé. Jarenlang is Wil ook dirigent geweest van ons Dameskoor, dat zong tijdens uitvaarten en huwelijksmissen, tot 2013 toen het ledenaantal terugliep. Eigenlijk was Wil voor ons koor over-bevoegd. Met gemak had hij grote koren kunnen leiden, maar hij bleef tot het einde toe trouw aan het Weurtse parochiekoor.

Hij zette zich niet alleen in voor de parochie maar ook voor onze dorpsgemeenschap. Zo was hij enkele jaren lid van het schoolbestuur en de tennisclub. Hij was verder een sportman in hart en nieren: hij liep hard, schaatste lange tochten met Harry Beelen, skeelerde, tenniste en fietste. Hij was er trots op dat hij dat lichamelijk allemaal kon.

Zijn bekwaamheid als musicus zette hij niet alleen onder de parochie-maat, schonk die ook aan de Sint Gregorius-vereniging van het Bisdom Den Bosch, een instelling die zich inzet voor de kerkmuziek door vorming en advies. Tot enkele jaren terug verzorgde deze vereniging een Zangdag. Voor deze dag konden koorleden uit het Bisdom zich inschrijven. De dag werd gehouden in november, in een schoolgebouw in Veghel en later in het klooster in Berne-Heeswijk. Op deze Zangdag maakten de koorzangers kennis met recent uitgebrachte miscomposities en liederen en deze werden per zangstem ook aangeleerd. Vaak werd een gastdocent uitgenodigd, bijvoorbeeld Sietze de Vries (dichter van geestelijke liederen) en Tom Löwenthal (componist van kerkmuziek). Zo'n Zangdag eindigde met een vespers waar de liederen vierstemmig werden gezongen. Indrukwekkend om een koor van 100-150 mensen uit volle borst te horen zingen.

Door zijn kennis en bekwaamheid als kerkmusicus werd Wil gevraagd lid te worden van het bestuur van de Sint Gregorius-vereniging. In 2002 ontving hij voor zijn werk het 'Ereteken voor bijzondere verdiensten'. Hij gaf cursussen in het Gregoriaans en had de zorg voor het Infocentrum. Koorleden konden zich hier op de hoogte stellen van recente uitgaven voor kerkmuziek en cd's beluisteren. Elke jaarlijkse Zangdag pakte Wil enkele kratten in met de nieuwste werken om deze onder de aandacht van de koorzangers te brengen. Ik mocht de kratten aandragen en Wil spreidde het materiaal uit op verschillende tafels. Op deze Zangdag nam Wil ook een zangstem (bassen of tenoren) onder zijn hoede. Ik koos meestal een andere dirigent (bijvoorbeeld Jeroen Felix, dirigent van het koor van de St. Jan's kathedraal (met de dirigeerwijze van Wil was ik vertrouwd).

Wil begon zijn loopbaan als musicus in het koor op de Kweekschool met het zingen van het Gregoriaans. Een liefde die tot het laatst stand heeft gehouden. Hij kon uren vertellen over de 'Schoonheid van het Gregoriaans' (vroeger een radioprogramma op de zaterdagmiddag waar we naar luisterden). Aanvankelijk werden we als lid van het Andreaskoor ingevoerd in het zingen van het Gregoriaans volgens de uitvoering van Solesmes met vaste toonwaarden voor de noten (met puntjes en streepjes achter of boven de noten). Een nadeel was dat door

deze uitvoering de liturgische tekst niet echt tot leven kwam. Op grond van nieuwe wetenschappelijke inzichten via bestudering van oude middeleeuwse zangboeken maakte het zingen van noten langzamerhand plaats voor het zingen van de tekst (semiologie). Wil stond hier helemaal achter en leerde de nieuwe zangwijze aan tijdens zijn cursussen. Ook aan ons koor, dat ongeveer eens in de zes weken een Gregoriaanse mis zong.

Wil was diepgelovig. Liturgisch zeer goed op de hoogte. Hij verzorgde voor ons de Orde van Dienst voor de Eucharistie- en Communievieringen. Toen ons koor gebruik ging maken van de zangbundel *'Gezangen voor Liturgie'* (GvL) voerde hij het zingen van Psalmen in. Zijn Andreaskoor kan nu putten uit een groot repertoire van Psalmen, passend bij de lezingen van de zondag.

Ik weet niet hoeveel uitvaarten we samen met hem gezongen hebben, maar één Psalm was hem erg dierbaar: Psalm 23 in de zetting van Ida. Gerhardt en Marie van der Zeyde; *'De Heer is mijn herder, mij zal niets ontbreken'*. Uit de laatste weken van pijn, toen hij moest 'gaan door het dal van de schaduw des doods', wist hij Wie naast hem stond met Zijn stok en staf om hem te steunen. Deze Psalm hebben we vanmorgen voor hem gezongen, eindigend met de slotzin: 'Verblijven mag ik in het huis van de Heer, tot in lengte van dagen'. Hij ruste in vrede.

SV